

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over een ontwerp van koninklijk besluit houdende de facturatie van steenkool en gasolie voor verwarming

- Op vraag van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame ontwikkeling, de heer Olivier Deleuze, in een brief van 2 mei 2002
- voorbereid door de werkgroep *energie en klimaat en productnormen*
- goedgekeurd door de algemene vergadering van 18 juni 2002 (zie bijlage 1)

1. Samenvatting

- [1] De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) doet in dit advies een aantal aanbevelingen om de kwaliteit en de haalbaarheid van het ontwerp-KB dat hem werd voorgesteld, te verbeteren. De raad betreurt echter dat geen rekening werd gehouden met de nuttige opmerkingen gegeven in het kader van een analoog ontwerp.
- [2] De FRDO raadt aan de doelstellingen van het ontwerp-KB duidelijker naar voor te brengen en te zorgen voor meer samenhang tussen het ontwerp en het klimaat- en energiebeleid. Bovendien moet het ontwerp in samenwerking met de gewesten ten uitvoer gelegd worden.
- [3] De FRDO is van mening dat de facturatie van steenkool en gasolie voor verwarming op Belgisch niveau moet geharmoniseerd worden en meent dat een harmonisatie van de facturen van de verschillende energievectoren, volgens bepaalde voorwaarden, nuttig is.
- [4] De FRDO is er niet in geslaagd een consensus te vinden inzake de elementen die op de factuur moeten verschijnen. Een deel van de leden stelt voor er informatie in te vermelden die betrekking heeft op de gevolgen van energieverbruik. Een ander deel is tegen dit idee gekant omdat het van mening is dat de factuur in de eerste plaats een boekhoudkundig document moet zijn.
- [5] Wat de mee te sturen folder betreft, is de FRDO van mening dat men ervoor moet zorgen dat de hierin vervatte informatie transparant, correct en nuttig is. Daarom moet deze folder, onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheid en in overleg met alle betrokkenen opgemaakt worden.

2. Voorafgaande opmerking

- [6] De FRDO betreurt dat de termijn om dit advies voor te bereiden bijzonder kort was, temeer daar dezelfde instantie bij de Raad tegelijkertijd een andere adviesaanvraag (inzake de tenuitvoerlegging van flexibiliteitsmechanismen in België) indiende met dezelfde even korte termijn. Daarom heeft de FRDO niet de tijd kunnen uittrekken die hij had willen uittrekken voor de redactie van dit advies.
- [7] De FRDO betreurt dit des te meer gezien het huidige, aan de FRDO voorgelegde ontwerp geen rekening houdt met de interessante en nuttige opmerkingen die in de aangesproken adviesraden aangehaald werden tijdens de uitwerking van een KB betreffende de facturatie van elektriciteit en gas (zie onder meer het advies van de FRDO van 19 februari 2002).

3. Voorstelling van het ontwerp van koninklijk besluit

- [8] Het door de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame ontwikkeling voor advies overgemaakte ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een reeks van specificaties die op de facturen voor levering van steenkool en gasolie voor verwarming moet verschijnen. Het ontwerp-KB betreft alle leveranciers en alle consumenten voor alle leveringsfacturen van deze producten op Belgisch territorium.
- [9] Dit ontwerp-KB baseert zich meer bepaald op de actie 432 (sensibiliseringsbeleid inzake energieconsumptie) van het federaal plan voor duurzame ontwikkeling dat in 2000 door de regering is goedgekeurd.
- [10] Het ontwerp bepaalt daarenboven dat elke factuur verplicht vergezeld moet worden van een door de voor energie bevoegde, federale minister of staatssecretaris goedgekeurde folder. Deze folder zal consumentinformatie bevatten inzake onder meer rationeel energieverbruik en de gevolgen op het leefmilieu van energieverbruik.

4. Opmerkingen van de FRDO op het ontwerp van KB

De doelstellingen van het ontwerp van KB

- [11] Het ontwerp-KB zou de nagestreefde doelstellingen van het KB moeten verduidelijken. Deze doelstellingen moeten coherent zijn met het klimaat- en energiebeleid.
- [12] De FRDO beveelt in het bijzonder aan dat de doelstellingen van het ontwerp-KB coherent blijven met de in paragraaf 406 van het federaal plan voor duurzame ontwikkeling beoogde opties, te weten de vermindering of opheffing van de onder bepaalde voorwaarden toegestane tariefvoordelen voor vervuilende energieën. Deze laatste opties vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Een partnerschap met de gewesten

- [13] Net als actie 432 van het federaal plan voor duurzame ontwikkeling het voorziet, beveelt de FRDO aan dat de maatregelen van het KB inzake het rationeel energieverbruik genomen worden in samenwerking en gecoördineerd met de gewesten onder wiens bevoegdheid deze materie valt. Initiatieven zonder overleg zouden een contraproductief effect kunnen hebben.

Voor wat type consument ?

- [14] Het ontwerp-KB specificeert niet op welk type consument het van toepassing is. De FRDO acht het nuttig verschillende modaliteiten te voorzien naargelang het volume of het gewicht en/of naargelang het gaat om particuliere consumenten, consumenten die in een appartementsgebouw wonen, bedrijven of overheden.

Algemeenheden op de factuur

- [15] De FRDO acht het noodzakelijk dat er op Belgisch niveau een harmonisatie komt van de facturatie van steenkool en gasolie voor verwarming. Bovendien zouden tevens, in de mate van het mogelijke en zonder buitensporige bijkomende kosten, de facturen van de verschillende energievectoren dienen geharmoniseerd te worden, bijvoorbeeld die voor gas en elektriciteit.

Wat moet er op de factuur gespecificeerd worden ?

- [16] Een deel van de leden¹ van de FRDO is van mening dat de factuur één van de elementen is dat moet bijdragen tot een sensibilisering van de consument. Ze mag echter niet als het enige middel daartoe beschouwd worden.
- [17] Voor een deel van de leden van de FRDO moet de factuur expliciet het bestaan van de mee te sturen folder vermelden en er ook naar verwijzen. Er dient tevens melding gemaakt te worden van de adressen van de gewestelijke instanties die informatie kunnen verstrekken aangaande rationeel energieverbruik.
- [18] Voor een deel van de leden van de FRDO zou de factuur naar het gemiddelde verbruik eigen aan verwarming moeten verwijzen (aantal liter gasolie voor verwarming per jaar en per bewoonde oppervlakte-eenheid) indien de woning geïsoleerd is volgens de normen die gelden voor nieuwbouw. De consument zal het meest open staan voor opmerkingen aangaande zijn consumptieniveau op het ogenblik dat hij zijn factuur moet betalen.
- [19] Voor een deel van de leden van de FRDO is het mogelijk de consument, via zijn factuur, een gemiddelde schatting mee te geven inzake de uitstoot veroorzaakt door de verbranding van de bestelde substanties en dit volgens het aantal ton CO₂, zwavel, vluchtige organische stoffen... Zo zet men de consument ertoe aan een rechtstreekse link te leggen tussen zijn verbruik en de impact hiervan op het milieu.
- [20] Voor een deel van de leden van de FRDO moet deze evaluatie gepaard gaan met een duidelijke boodschap : « overdadig energieverbruik brengt ernstige schade toe aan de volksgezondheid, het leefmilieu en de duurzame ontwikkeling van de huidige en toekomstige generaties ».
- [21] Een deel van de leden van de FRDO verzet zich tegen de in de vorige paragrafen vermelde aanbevelingen. Volgens hen moet de factuur in de eerste plaats een boekhoudkundig instrument blijven. Rationeel energieverbruik moet enkel vermeld worden in de mee te sturen folder.

Wat moet er op de mee te sturen folder gespecificeerd worden ?

- [22] De mee te sturen folder moet elementen bevatten die niet eigen zijn aan de leverancier of de klant. Er moet voor gezorgd worden dat de meegegeven informatie zo toegankelijk mogelijk is voor alle lagen van de bevolking.
- [23] De aan de consument meegedeelde informatie moet duidelijk, correct en nuttig zijn. Ze moet het mogelijk maken verschillende soorten energieverbruik met dezelfde functie, namelijk het verwarmen van de woning en het leveren van warm water, met elkaar te vergelijken.
- [24] Deze informatie moet de consument ertoe aanzetten zijn energieverbruik door een correcte isolatie te beheersen. De informatie moet tevens herinneren aan het wettelijke kader (OSP, K55...), de beschikbare voordelen vermelden - financieel of andere - en verwijzen naar de gewestelijke instanties die informatie kunnen bieden inzake rationeel energieverbruik.
- [25] Het ontwerp van KB lijkt niet vast te leggen welke entiteit verantwoordelijk zou zijn voor het opstellen van deze mee te sturen folder. Opdat hij nuttig zou zijn voor de consument

¹ Om de leesbaarheid te verbeteren, zijn de resultaten van de stemming over paragrafen 16,17,18, 19, 20 en 21 in bijlage te vinden.

en voor een duurzaam ontwikkelingsbeleid moet hij opgesteld worden in overleg met alle betrokken actoren en dit onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheid.

- [26] Aangezien voorzien is dat deze folder goedgekeurd wordt door een federale entiteit, spreekt het voor zich dat er een nauwe coördinatie moet komen met de gewestelijke instanties bij het opstellen van deze folder.
- [27] Er zou een vergelijkende tabel moeten bijgeleverd worden die de consument in staat moet stellen de verschillende energievectoren makkelijk te vergelijken inzake hun impact op het leefmilieu en op de volksgezondheid.
- [28] De FRDO, ook al had hij niet de tijd het onderwerp uit te diepen, stelt een aantal vragen die in overweging moeten genomen worden om de kwaliteit en de doeltreffendheid van het ontwerp, hoofdzakelijk inzake de mee te sturen folder, te verbeteren.
- Steenkool voor verwarming blijkt hoofdzakelijk gebruikt te worden door gezinnen met een bescheiden inkomen. Zouden er voor hen, naast een beperkte BTW-voet, geen bijzondere maatregelen moeten overwogen worden ?
 - Moeten de consumenten niet geïnformeerd worden over alternatieven inzake verbruik die toegankelijk voor hen zijn en moet men ze niet aanraden contact op te nemen met de gewestelijke instanties die bevoegd zijn voor REG ?
 - Moet tegelijkertijd in deze folders geen melding gemaakt worden van nieuwe, federale maatregelen op fiscaal vlak die gunstig zijn voor investeringen in REG en hernieuwbare energie ?

5. Formele opmerkingen

- [29] De Franstalige en Nederlandstalige versie van artikel 1 zou meer gelijklopend moeten zijn. Zo bijvoorbeeld moet het telefoonnummer van de leverancier in de Franse versie niet gespecificeerd worden, maar wel in de Nederlandse versie.

Bijlagen

1. Aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 18 juni 2002, stemming over paragrafen 16, 17, 18, 19, 20 en 21

"+" : ja, "-" : nee, "0" : onthouding

paragrafen	16	17	18	19	20	21
3 van de 4 voor- en ondervoorzitters						
T. Rombouts	+	+	+	+	0	-
A. Panneels	+	+	+	+	+	-
R. Verheyen	+	+	+	+	0	-
de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming						
A. Cliquet (Birdlife Belgium)	+	+	+	+	+	-
G. De Schutter (Inter-Environnement Bruxelles, IEB)	+	-	+	+	+	-
G. Lejeune (World Wide Fund for Nature, WWF),	+	-	+	+	+	-
R. Moreau (Greenpeace Belgium)	+	+	+	+	+	-
T. Snoy (Inter-Environnement Wallonie, IEW),	+	+	+	+	+	-
S. Van Hauwermeiren (Bond Beter Leefmilieu, BBL)	+	+	+	+	+	-
2 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking						
B. Bode (Broederlijk Delen),	+	+	+	+	+	-
G. Fremout (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, VODO)	+	+	+	+	+	-
de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen						
C. Rousseau (Centre de Recherche et d'Information des Organisations des Consommateurs, CRIOC)	+	+	0	0	0	0
P. Van Cappellen (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties, OIVO)	+	+	0	0	0	0
5 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties						
B. Melckmans (Fédération Générale du Travail de Belgique, FGTB)	+	+	+	+	+	-
M. Pans (Algemeen Belgisch Vakverbond, ABVV)	+	+	+	+	+	-
F. Philips (Algemeen Belgisch Vakverbond, ABVV)	+	+	+	+	+	-
L. Stabbinck (Algemeen Christelijk Vakverbond van België, ACV)	+	+	+	+	+	-
A. Wilmart (Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique, CSC)	+	+	+	+	+	-
4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties						
C. Bosch (Federatie Voedingsindustrie, FEVIA)	-	-	-	-	-	+
I. Chaput (Fédération des Entreprises de Belgique, FEB)	-	-	-	-	-	+
C. Klein (Federatie van de Chemische Industrie van België, Fedichem)	-	-	-	-	-	+
P. Vanden Abeels (Unie van Zelfstandige Ondernemers, UNIZO)	-	-	-	-	-	+
de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten						
H. De Buck (Electrabel)	-	-	-	-	-	+
D. Rigaux (Samenwerkende vennootschap voor Productie van Electriciteit, SPE)	-	-	-	-	-	+
5 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus						
L. Hens (Vrije Universiteit Brussel, VUB),	+	+	+	+	0	0
L. Lavrysen (Universiteit Gent, UG)	+	+	+	+	-	-
J.-P. van Ypersele (Université Catholique de Louvain, UCL)	+	+	+	+	0	-
H. Verschure (Katholieke Universiteit Leuven, KU Leuven),	+	+	+	+	+	-
E. Zaccari (Université Libre de Bruxelles, ULB)	0	+	+	+	0	-

Totaal: 29 van de 38 stemgerechtigde leden

2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep *energie en klimaat* vergaderde op 24 en 29 mei 2002 om dit advies voor te bereiden.

3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

J.-P. van Ypersele (Université catholique de Louvain, UCL) – voorzitter van de werkgroep,
L. Slabbinck (Algemeen Christelijk Vakverbond van België, ACV) – ondervoorzitter
R. Aertsens (Federatie van de Chemische Industrie van België, Fedichem), I. Chaput (Fédération des Entreprises de Belgique, FEB), Ward Herteleer (Infor Mazout), D. Knapen (Bond Beter Leefmilieu, BBL), J. Malengreaux (Electrabel), A. Panneels (Fédération générale du Travail de Belgique, FGTB), E. Quintana (Centre National de Coopération au Développement, CNCD), J. Vermoes (Fédération pétrolière belge, FEB), S. Vis (Inter-Environnement Wallonie, IEW)

Secretariaat

M. Depoortere, J. De Smedt, S. Hugelier